

wat al te
de schrome-
opzichte van
zou dan wel
zijn verstaan
n profetoren
s zelf betref,
i onafhanke-
ij het verlee-
zijn de plan-
en daarom
et verder in
s bescheiden-
te absolute
zouden kun-

juist, dat het
ut de statuten
er Onderwijs
mag worden
gesteld dat
beken, geen
ogen eischen,
vrije univer-
ter eener hoo-

geeft het recht
ellen. Overal,
universiteiten
geschied. En
jk voorkomen,
i uitoenderig
gen misbruik
le vraag, welke
Dese eischen
dat daardoor
aden ophouden
n particuliere
staatsorganen
ke suprematie
met de hoogste
ze overtuiging
voordeel voor
blijken te zijn.
landard cens,
ing der hoog-
de universiteit
i de Overheid,
rakter der vrije
et aannemelijk
dan ook door
gewezen.

de discussie
ij wel doelloos.
ke voorrechten
e universiteiten
diten zij daar-
schermu'seling
n slaan in de
liever met ver-
Regering doen
en, die aan het
g, dat geen aan-
in eigen kring'
esmeed worden.

voor onze Zen-
le gevoerd wordt
asche christenen
embaag, d. w. z.
he muziek, moe-
Hollandsche ko-

wil het laatste.
voor het psalm-
de Javaansche
ollandsche melo-
bovendien als te
e. Terwijl daar-
hier principieel
dt, dat de tem-
het psalmgezag
vaansch karakter
che kerk behoort

stuk overgeno-
arin de bewaren
n besproken en

de Javanen zelf
lmuziek de voor-
de schrijver op:

z, dat de Arabieren
muziek als onrein
ang en Arabische
i. De zending heeft
t het invoeren van
zangwijzen
le Arab, zangwijzen
esten aangenomen.
zijn geloof ik in
et het Christendom
behoorden over te

eschouwing, dan is
et zingen van tem-
soort heilichheids
e door God in
en.
der artikelen zegt,
meente er ten zijnen

nog niet mee instemt, nl. om tembang voor kerk-
gezag te gebruiken, daar zou het mij niets be-
vreemden, als dat deel der gemeente er ook op
over denkt en daarom niet aan de Jav. zangwijzen
wil in de kerk.

Evengoed als er Jav. christenen zijn, die mee-
nen, dat zij in de kerk hun hoofdhoeken moe-
ten allegen, omdat de Hollanders ook het hoofd
ontblooten, zijn er, die denken, dat zij in de kerk
Hollandsche melodien moeten hebben, wijl wij
die ook gebruiken.

En dat het invoeren van de Hollandsche ko-
raalwijzen door de zendingen heen in die mee-
ning versterkt heeft, zoo niet tot die gedachte
gebracht, lijdt voor mij geen twijfel.

Maar vooral is van betekenissen hetgeen
de schrijver zegt omtrent het principieele
standpunt, dat door de tegenstanders van
den tembang wordt ingenomen:

Het ligt op de lijn van de beweging, in Soera-
baja begonnen.
Een beweging in deze woorden door Zending
Smeeding aangeduid: „Terwijl men te Soerabaja
de Javanen, die christenen werden, door veran-
dering in kleding enz. tot halve Hollanders
maakte, deed Coolen al zijn best den geloovigen
Javanen in zijn maatschappelijk leven Javaan te
laten blijven.”

Tegen die beweging reagerden de Javaansche
christenen eerst, maar de Zendingen zetten door.
Op blz. 65 van genoemd werkje wordt
verhaald, dat eenige Javanen uit Negoro zich bij
Jellema aanmeldden voor den doop. „Op de
vraag” zegt Jellema, „of zij wenschten gedoopt te
worden, antwoordden zij eenstemmig: ja, zeer
gaarne.” Maar er bestonden bij hen eenige be-
waren. Zij wilden voorreest geen andere namen
hebben, ten tweede lang hoofdhaar behouden,
ten derde naar hunne gewoonte in de godsdien-
stige bijeenkomsten, het hoofd met hun hoofd-
doek gedekt houden.

Verderop zegt Jellema: Zij wilden in alles
Javaan blijven en zich in uiterlijken niet van
de Javanen onderscheiden.”

„De reeds gedoopte Javaansche christenen vol-
gen hierin de Europese. Er zijn onder de
christenen te Soerabaja die hierop zeer sterk
staan. Het zal hier mogelijk eenigen strijd geven
als te Korinthe.

Ik heb echter aan de christenen te Negoro
hunnij vrijheid in dezen niet durven ontzeggen.”
Maar even later schrijft J. „Ik heb de christe-
nen te Negoro gezegd, dat ik hen ernstig tot liefe
en gemeenschap vermaande, dat het mij speet,
dat zij in uiterlijken van de anderen afwe-
ken omdat daardoor licht verdeeldheid kon ont-
staan, maar dat ik geen reden had om hen te
noodzaken het haar af te snijden, de hoofddoe-
ken of Javaansche namen te verwerpen” enz.

Mij denkt, uit dit alles blijkt duidelijk, dat er
met zekeren ernstigen drang in dien tijd is ge-
werkt op de Javanen om ze tot aannemen aan
allerlei Hollandsche gebruiken te brengen, ja met
een beroep op de schrift en een beweren, dat het
gebruiken van Javaansche zang en muziek in de
kerk zonde was.

Juist daarin schuilt de grondfout.
Men wil het Christendom in zijn Hol-
landschen vorm invoeren bij een volk, dat
een gansch ander karakter heeft, en zal
juist daardoor oorzaak worden, dat het
Christendom als iets vreemds, iets uitheemsch
tegenover den Javaan blijft staan.

Volkomen terecht wijst *De Getuige* er op,
hoe de Synode der Gereformeerde Kerken
te Middelburg lijnrecht tegen die opvatting
zich gekant heeft:

De Synode der Gereformeerde kerken in Mid-
delburg, vergaderd in 1896, sprak zich in zake
de zending aldus uit:
„Onze Gereformeerde kerken in Nederland
bezielen een Westersch, en ten deele ook een
nationaal karakter, dat ook in de vormen der
belijdenis, en tot in taal en woordenkeuze uit-
komt. Overmits nu God niet alle volken eender
schep, maar den Javaan anders dan ons, oos-
terlich in wijze van voorstelling; hem op geheel
anderen trap van ontwikkeling plaatste en hem
en ander verleden gaf, mag nimmer de eisch
gesteld, dat hij onze vormen overneemt, maar
moet uit den boezem zelf van het bekeerde
deel der Javanen die oosterlijke vorm voor lief
(ik cursiver) gebed en belijdenis opkomen, die
by zijn existentie past,” zie Acta der Synode
blz. 73.

Is dit nu geen zuiver standpunt waarop de
Geref. Zending zich plaatst tegenover de toen-
en dichtkunst der Javanen.

Natuurlijk is daarmede niet gezegd, dat
tegen de invoering van den tembang, zooals
die thans bestaat, geen bezwaren zijn in
te brengen.

Onze Gereformeerde Kerken hebben nooit
goedgekeurd, dat de psalmen op melodien
gezongen werden, aan wereldsche wijzen
ontleend. In de melodie zelve schuilt een
macht, die het gemoed aangrijpt, en vooral
bij de Oostersche volkeren, waar het gevoel
voor muziek zooveel sterker is, zou een
zinnelijke, wellustige melodie bij het psalm-
gezag meer kwaad dan goed doen. Niet
alleen de zang, maar ook de melodie moet
een heilig karakter dragen. Dat is de hoogste
waarde, die onze koraalmusiek heeft, dat
ze onder Calvin's inspiratie een nieuwe
melodie geschapen heeft; een melodie die
eigenaardig, een heilig karakter vertoont.

In dien zin zal dan ook op Java naar
oplossing van het vraagstuk moeten worden
gezocht. Voor den Javaan, die een geheel
andere toon- en zangskunst heeft dan wij
en bij wien die kunstvorm ten nauwste
samenhangt met heel zijn aard en aanleg,
past wellicht onze Westersche muziek niet.
Maar evenmin kan de Oostersche toon-
en zangskunst zooals ze thans is, voor het
gezag in de Christelijke Kerk worden
overgenomen. Wat noodig zou zijn, is
een geheele omwerking van den „tembang”,
zoodat het Christelijke karakter daarin al
het onheilige uitbait en de Javaan ook op
zijn wijze zijn God verheerlijken kan in
zijn lied.

Om dit te kunnen doen wordt echter een
muzikaal talent vereischt, dat zeker bij den
Javaan nog niet te vinden is. Daarin ligt
de moeilijkheid, daar de zending met de
invoering van het zingen der psalmen na-
tuurlijk niet wachten kan tot zulk een
talent geschonken wordt. Daarom beginne
men voorloopig met de Hollandsche koraal-

muziek te gebruiken en trachte voorts bij
de oplossing van dit vraagstuk niet geïso-
leerd, maar zooveel mogelijk in verband
met de andere zendingen te handelen.

De Gemeenschap der Heiligen.

Ds. J. van Andel heeft een goed werk
gedaan met dit onderwerp zoo rijk en be-
zielend te behandelen, als dit geschiedt in
den bundel practicale schetsen, die door
hem bij Zalsman te Kampen onder dezen
titel zijn uitgegeven.

Hoe broodnodig het ook is, dat de juiste
kerkrechtelijke verhouding tusschen de
kerken onderling helder worde ingezien,
het recht bepaalt alleen de verhouding, maar
geeft niet de volle werkelijkheid van het
leven der gemeenschap, gelijk dit onder den
herschependen adem des Heiligen Geestes
opbloeien moet onder de kinderen Gods.

Het gevaar dreigt ons, meer dan ge-
meenlijk wordt ingezien, dat de strijd over
allerlei vragen van kerkrechtelijken, van
wetenschappelijken, van liturgischen aard, dat
rijke gemeenschapsleven, dat in de kerk
Gods gevonden moet worden, zal verdor-
nen en doen wegwijnen. Reeds nu valt
er klacht genoeg te beluisteren, dat de saam-
binding der geloovigen zooveel te wenschen
overlaat. Waar de blik schier uitsluitend ge-
richt is op den buitenkant, lijdt het inner-
lijke leven der Kerk schade. En toch, wat
zal het ons baten, of de heggeng glad ge-
schoren zijn, op de paden geen onkruid
valt te bespeuren, elke boom en struik in
juiste symmetrische verhouding is geplaatst,
als de innerlijke groeiëracht in den hof des
Heeren ontbreekt en de edele vrucht der
liefde jegens malkander niet tot rijpheid
komen kan!

Ds. Van Andel heeft daarom, met de rijke
practicale kennis eener jaren lange bediening
tegenwoordig, dat innerlijke gemeenschapsleven
der gemeente ons getekend zoals het zijn
moet naar Gods Woord. In altijd even
keurigen vorm, waardoor het lezen ook een
literarisch genot wordt; met de wijsheid en
teeder voorzichtigheid van een vader in
Christus, die niet afbreken maar opbouwen
wil, wordt de eisch der broederlijke ver-
tolkt jegens armen en ellendigen, jegens ambts-
dragers en gemeentelieden, jegens blijen
en bedroefden, jegens dwalenden en afge-
wekenen. Het is alsof uit deze bladzijden
u een heilige symphonie tusschen ruischt,
waarin de grondtoon wordt gevormd door
het woord des apostels: zoo blijft dan geloof,
hoop en liefde, maar de meeste van deze
is de liefde.

Daarbij, dit boekje is zoo bij uitnemend-
heid practisch. Het verliest zich nergens in
afgetrokken bespiegelingen, in holle klanken,
in woorden, die het oor langs glijden. Het
voert u midden in het leven. Het vangt de
kleine vossen, die de jonge duifkens ver-
storen. Het is een spiegel, waarbij ge telkens
uw eigen beeld aanschouwt en dat meestal
met beschaamdheid, omdat het aldus niet
moet zijn.

Lees bijv. wat hij schrijft over de „ge-
breken der ambtsdragers”:

Laat ons niet te haastig zijn in ons oordeel
over de ambtsdragers, en vóór alles vragen, of
de reden, dat wij niet door hen gesticht worden,
ook bij onszelven ligt.

Het kon ons toch gaan als de Corinthiërs,
die hunnen apostel verachtten, omdat hij niet
voldeed aan hunne onbillijke eischen. Hij was
niet kloek en zelfvertoovend genoeg in zijn
optreden; zijn woord was niet schoon, niet
nieuw, niet wijsgeerig genoeg; hij was beter
schrijver dan spreker. Ach, zijn er niet nog
velen, die in den prediker den redenaar zoeken,
den man, die hen genietend doet? Men is na
zijn zedigezamen arbeid in het stof der aarde
een afgeloopen nurwerk gelijk geworden; welnu,
men gaat ter kerk om zijn hooger leven weer
eens op gang te doen brengen. Weet de
prediker ons dan niet te boeien en te prikkelen,
welnu, kort en goed, dan is hij de rechte niet.

Er zijn er echter bij wie de zucht naar ge-
nieting een geestelijken karakter draagt. Niet
hen hebben wij op het oog, die er zich in ver-
maken, als zij de bestraffing of verneming op
anderen kunnen toepassen, maar vrome zielen,
die van den voorganger steeds eene schildrijf
van zichzelf vragen. Zij weten hoe God hen
bekeerd heeft; ook kunnen zij spreken van
licht en donker, strijd en vrede, gebed en ver-
hooring, afdoeling en wederbrenging; van ont-
vangene beloften, van voorgekome waarheden,
van opgeloste twijfelingen, van heilige liefdes-
uitlatingen, van voormaken des hemels. Zal de
prediker hen stichten, dan moet hij hunne e-
igene geestelijke geschiedenis verhalen. Dan
wordt het oude nog eens weer nieuw. Wel-
eischen zulke vrome zielen niet wat sommigen
eene waarheid achter de waarheid heeten, neen,
het woord is hun heilig. Maar hunne voorliefde
voor het bevindelijke leven doet hen het voor-
werpelijke, de gepenbaarde waarheid onder-
schatten.

Laten zulke zielen bedenken, dat het tellen
onzer schatten ons niet rijker maakt. Dan zul-
len wij het in onze geestelijke leidslieden eer
prizen dan laken, zoo zij ons even goed wijzen
op wat wij niet, als op wat wij wel bezitten,
en ons aansporen om te jagen naar de kennis
der waarheid, naar de vrucht des Geestes, naar
de goede werken. De beste predikers zijn zij,
die ons ontvreden maken over onszelven,
maar ons met verwondering vervullen over de
liefde en den rijkdom van Christus. Zien wij
dan toe, dat wij een leeraar niet laken om wat
God in zijne prediking prijst.

Nemen wij echter voor een oogenblik eens
het ergste. Gij hebt misschien herders en leera-
ars, die ja de waarheid leeren, maar, in pre-
dikend en gesprek van hare toepassing weinig
verstand hebben, en vreemdeelingen zijn aan uw
inwendig leven, aan uw vreugde en aan uw
leed. Wat dan?

De gemakkelijkste weg is voorzeker om zich
met zulke „voorgangers” niet in te laten, en zich
zelf te stichten met behulp van boek of vriend.
Maar de gemakkelijkste weg is zelden de goede
weg; goede wegen zijn soms steele wegen. Gij
zult zeggen: wij kunnen ook dan nog, als we
ons van hen terugtrekken, voor hen bidden.
Nu, bidden is goed, als het dient om het wer-
ken te steunen, maar niet, als het dient om het
werken te vervangen. Wat zullen wij dan doen?

vraagt gij. Naar onze voorgangers gaan om hun
te zien hoe ongeschikt zij voor ons zijn? Dat
zou al het laatste en uiterste zijn; moet
hun eindelijk zoo iets gezegd worden, dan mag
dit niet van bijzondere personen uitgaan, maar
alleen van de Gemeente, in hare ambtelijke
vertegenwoordigers opgetreden; het ambt kan
alleen door het ambt geroepen. Wie zijt gij,
die eens anderen dienstrecht oordeelt? In
staat of valt zijn eigen heer. Doe iets anders.
Als men een jong geneesheer voor ingewikkelde
ziektegevallen plaats, dwingt men hem tot het
besef zijner onervarenheid, en tot diepere studie.

Neem dan een voorbeeld aan. Leer uw
voorgangers door vragen; prikkel uw voer-
gangers door vragen; erken hen voor uw geest-
elijke leidslieden door hen te plaatsen voor uw
twijfelingen, uw bezwaren, uw aanvech-
tingen, uw bevindingen, uw wetensvragen;
vraag hun oordeel en verzoek hunne voorbede.
Misschien zal dit de weg zijn, waarin zij het
donker, waarin zij verkeeren, beginnen te zien,
en het licht gaan zoeken, dat hun ontbreekt.
In elk geval zal zij er vrede door houden
met uw eigen geweten, en meer mede winnen
dan met uwe scherpe kritiek. Overwin door
uw wijsheid; maar word nooit gelijk aan hen,
die met den priester twisten, Hos. 4: 1.

Moge dit gouden boekje veel nut stichten.
Aanbevelen behoef het niet te worden.
Wie zoo weet te schrijven als Ds. Van
Andel doet, weet zeker, dat hij gelezen zal
worden.

Recensien.

C. H. SPURGEON. Een boek voor allen. Gids
voor den pelgrim. Een woord voor alle tijden
en gelegenheden. Amsterdam, E. Bremer 1902.
(ze druk).

Korte schetsen met een pakkende gedachte,
meestal in beiden aan het dagelijksch leven
ontleend, biedt dit „boek voor allen.” Spurgeon
komt er uit in al zijn kracht, maar ook in zijn
zwakheid. Soms grenst het gemeentelieve aan het
platte. „Een preuk zonder Christus is gelijk
aan een rozenpudding zonder rozen.”
Men moet Engelschman zijn om zulk een
vergelijking met smaak te kunnen verorberen.
Toch is deze uitheemsche literatuur veel in
trek. Bewijs de tweede druk. Voor degenen,
die in een verloren oogenblik zonder al te
grote inspanning des geestes een goede gedachte
willen ontvangen, is het een geschikt boek.
Spurgeon leidt het hart altijd naar Christus
heen. — Dat is zijn hoofddienst.

J. C. SIKKEL. De Aanschouwing in het Onder-
wijs. Paedagogische bijdrage voor de Scholen
met den Bijbel. Amsterdam, Hoveker en Worm-
ser 1902.

Ds. Sikkel heeft een goed werk gedaan met
dit referaat, dat in beperkten kring gehouden
werd, in druk uit te geven. Het is een bijdrage,
die op paedagogisch gebied meetelt en die niet
alleen voor de onderwijzerswereld, maar voor
ieder, die hart voor de school heeft, uitnemende
wenken bevat. Met scherpe dialectiek ontdekt
Ds. Sikkel het geheele stelsel van het onderwijs,
dat aan de openbare school opklimt; hij laat de
wortels zien op philosophisch, ethisch en psycho-
logisch gebied, waarop dit stelsel rust, en toont
hoe het in zijn consequenties al verder door
werkt en geheel het onderwijs op school en
straks de letterkunde, de levensrichting, heel het
denken en willen van den mensch beheerscht.
Het is goed, dat Ds. Sikkel aan de alarmklok
trok en op het fundamentele gevaar dezer
methode wees. Niet alleen, dat daardoor te die-
per de kloof openbaar wordt tusschen het
Christelijke en het neutrale onderwijs, maar het
zal ook onze Christelijke onderwijzers en pae-
dagogen een baken in zee zijn, om hen voor
de klippen en zandbanken te waarschuwen, die
het scheepken onder school bedreigen.

En toch, hoe dankbaar wij ook zijn voor deze
paedagogische bijdrage en hoezeer wij waar-
deeren, dat Ds. Sikkel in zulk een klare en
heldere uiteenzetting op het gevaar dezer nieuwe
paedagogische methode wees, — wat we bovenal
noodig hebben is een eigen uit het Gerefor-
meerde beginsel opgebouwd paedagogiek. Eerst
dan zal onze onderwijzerswereld sterk sta
tegenover de machtige bekoring, die van deze
ongelooflijke paedagogiek uitgaat.

Officiële Berichten.

DE VERGADERING TE UTRECHT.

De samenkomst op Woensdag 9 April gehou-
den, van afgevaardigden van Geref. Kerkeraden,
van Predikanten, Ouderlingen, Diakenen en
Leden der Gemeenten, die bezwaar hebben
tegen het, aan de Geref. kerken gezonden,
conceptcontract in zake de vereniging van
de Theol. School te Kampen en de Theol.
Faculteit van de Vrije Universiteit te Amst.,
was zoo talrijk bezocht, dat zij verhuizen moest
uit de groote bovensaal van „Irene”, naar de
groote benedenzaal van „Kunsten en Weten-
schappen.”

Alle provincien waren vertegenwoordigd,
sommige zeer sterk. De vergadering had, onder
Praesidium van Prof. Noordzij, een zeer gun-
stig verloop, en behandelde geheel het agendum,
dat vooral liep over de vraag: of dit contract
zal worden aannemelijk geacht, en zoo niet, wat
dan zal behooren te worden gedaan.

De beslissingen werden genomen met algeme-
ne stemmen; slechts bij de beslissing over
den punt verklaarde één broeder zich tegen.
Zij besloot o. a. het conceptcontract om
principieele, zakelijke en praktische redenen
onaannemelijk te verklaren en uit te spreken
als hare ernstige verwachting, dat de kerken
dit concept zullen verwerpen.

Ook besloot ze aan de kerkeraden medede-
ling te doen van al het behandelde, benoemde
eene breede commissie van uitvoering enz.

OLDEMARKT, 6 April. Heden was het voor
de Geref. Kerk alhier een blijde dag. Op dezen
dag toch, na een geruimen tijd vacant te zijn
gewest, verbond zich haar beroepen Heider
en leeraar, de candidaat H. Brinkman van
Kampen, in de middaggodsdiensttoefening aan
de gemeente met een ernstig woord, tot grond-
slag hebbende 1 Corinthiërs 1: 23 en 24, na te
voren in de morgengodsdiensttoefening door
Ds. H. Volten van Stielandam in zijn dienstwerk
te zijn ingezegend, naar aanleiding van de
woorden, die ons beschreven zijn in 2 Corinthiërs
3: 5 en 6.

Deze plichtigheden werden door een aandacht-
sche schare bijgewoond. Mede was bij de intride
tegenwoordig het dagelijksch bestuur der ge-
meente, daartoe uitgenoodigd. Stille de Heere,

de Koning zijner Kerk, dezen zijnen Dienaar
tot een rijken zegen voor deze gemeente, tot
eere zijn naams.

Namens den Kerkeraad der Geref. Kerk
van Oldemarkt.
K. HOOGENKAMP, Scriba.

Het adres van de Kerk is voortaan den
Weleerw. Heer Ds. H. Brinkman.

Generale Synode te Arnhem.

De Gereformeerde kerk te Arnhem (A en B),
in 1899 te Groningen aangewezen, om de
eerstvolgende Generale Synode van „de Geref.
kerken in Nederland” saam te roepen, brengt
door dezen ter kennis van de kerken, dat de
vergadering der Generale Synode dit jaar D.V.
zal aanvangen op Dinsdag 12 Aug., te Arnhem.

Opdat het Agendum tijdig gereed zij verzoeken
wij de Provinciale Synoden, zorg te willen
dragen, dat vóór Zondag 15 Juni, de eerstsonder
geteekende opgaaf ontvange van de namen en
woonplaatsen der afgevaardigden ter Generale
Synode en van hunne secundi, benevens van
de voorstellen ter behandeling op de Generale
Synode, en hem toezending geschiede van de
stukken, die ter Synode moeten zijn. Spoedige
toezending van de rapporten met opgaaf van
de namen der rapporteurs wordt ingewacht van
de onderscheidene deputaten der laatstgehouden
Generale Synode.

Namens de Kerkeraden:
H. HOEKSTRA,
(Verlengde Kastanjelaan 39).

M. A. HAFMANS,
Arnhem, 4 April 1902.

Generale Synode te Arnhem.

Namens de Gereformeerde kerk te Arnhem
(A en B) vestigen ondergeteekenden de aandacht
der Classen op het besluit van de Synode van
Groningen (Acta Art. 163) waarbij bepaald is,
dat de Classen aan bovengenoemde kerk de
adressen zullen opgeven van kerken, welke nog
niet de eenheid van het lichaam van Christus
zoeken in zichtbare openbaring, opdat tot die
kerken een ernstig en dringend schrijven van
de Synodale kerk uitga.

De Kerken, in dit besluit bedoeld, zijn kerken
van Gereformeerde belijdenis die echter niet
met „de Gereformeerde kerken in Nederland”
in kerkelijk verband leven, bepaaldelijk de
zoogenaamde „Vrije” of „oud-Gereformeerde”
kerken, en die welke uit de werkzaamheid van
Ds. Ledeboer zijn ontstaan. (Zie het eensluidend
besluit van de Middelburgsche Synode 1896
met de motieven, die daartoe geleid hebben:
Acta Middelburg, Art. 13).

Derhalve verzoeken ondergeteekenden aan de
Classen, ten spoedigste aan 't adres van den
eenderondergeteekende te willen opgeven de
adressen van „de kerken van Ds. Ledeboer,”
de „oud-Gereformeerde” en „Vrije-Gereformeerde”
kerken, die binnen haren kring gevonden worden.

H. HOEKSTRA,
(Verlengde Kastanjelaan 39).

M. A. HAFMANS,
Arnhem, 4 April 1902.

Buitenland.

Engeland. *The Christian* over den
dood van Rhodes.

De Christelijke pers in Engeland bespreekt
den dood van Cecil Rhodes op eene manier,
die eenige hoop doet koesteren, dat zij eindi-
lijk eens krachtig zal gaan medewerken om de
oogen van het Engelsche volk te openen voor
het onrecht, dat in Zuid-Afrika gedaan wordt,
door de voortzetting van den ellendigen oorlog.
„Zuid-Afrika,” zoo zegt *The Christian*, „is in de
laatste tien jaren een kokende draaikolk ge-
weest van worsteling tusschen met elkander
strijdende belangen.” Gewraakt wordt de stel-
ling van Rhodes, „dat geld alles zou vermogen.”
Deze uitspraak wordt de groote ketterij der he-
dendaagsche miljonairs genoemd. „Er zijn zede-
lijke en geestelijke wetten die dieper gaan en
sterker zijn, dan die wil van een mensch, en
als zij worden overreden, dan is het tot schade
van hen, die er mede transigeren.” „Terwijl
de jaren voorbijvliegen, wordt het steeds duide-
lijker, dat de wetten, waardoor goed en kwaad
onderscheiden wordt, niet straffeloos kunnen te-
niet gedaan worden. Zij handhaven zich zelve
over het wrak van persoonlijke plannen en
voornemens, en loopen gedurig en onweder-
staanbaar uit op het door God gestelde doel,
wie ze ook in den weg moge staan.”

Ook wijst *The Christian* er op, dat na Jame-
son's inval, de gezondheid van Rhodes werd
ondermijnd, en dat noch zijn geld noch de
wetenschap der doctoren hem den laatste
vijand konden doen ontvlieden.

Als er nu nog bijstaat, dat in de laatste
jaren, voor de machthebbers in Engeland, wal
de politiek in Zuid-Afrika betreft, Cecil Rhodes
de man geweest is, en dat daarover Engeland
schuld had te belijden, dan zouden we kunnen
zeggen, dat het blad den vinger gelegd had op
de wonde.

N. Amerika. Het collegiale kerkrecht
voor de overheid gehuldigd.

Het collegiale kerkrecht, d. w. z. het kerk
recht, waardoor de onderscheidene kerken
beschouwd worden als gewone collegien of
verenigingen, als bijv. de vereniging tot
aanschaffing van sterken drank, heeft diep
wortel geschoten. Het denkbeeld dat elke kerk,
welke dien naam dragen kan, eene openbaring
is van het lichaam van Christus, en daarom
een geheel bijzonder karakter draagt, wil er
vooral bij de machthebbers in deze wereld niet
in. Ook in Amerika is dit het geval. Men zou
verwachten, dat in dit klassieke land der vrijheid
het voor elke kerk genoeg was, dat zij aan de
overheid kennis gaf van haar bestaan, en dat
dan voort de overheid wel zou zorg dragen,
dat die kerk gehandhaafd werd in haar beziit-
tingen. Doch dit is niet alzo. Dit blijkt ons
uit het volgende stuk, dat wij vonden in de
Wachter, en waartoe we zien, dat onze broeders
van de Christ. Geref. Kerk van N. Amerika zeer
goed beseffen welke voetangelen en klemmen er
voor de kerken op dit gebied liggen.

„De Wetgevende Huisen in de Staten maken
algemeene en speciale wetten. Zoo had ook
vroeger onze Staat Michigan eene algemeene
wet, waaronder alle kerken zich konden laten
incorporeren. Het spreekt vanzelf, dat maar
enkele kerken met zulk een algemeene wet
genoege konden nemen, en daarom zich
bejiverden een speciale wet te verkrijgen. De
gemeenten in Michigan kregen zoodanige speciale
wet, (zie Howell's Annotated Statutes of the
State of Michigan, Vol. 1. ch. 176); behoudens
een enkele uitzondering zijn ze onder de
in dit Hoofdstuk opgenomen Acte geincorporeerd.

Het Wetgevend lichaam heeft eenigen tijd
geleden al de speciale wetten voor de verschil-
lenle kerkgenootschappen heroorpeet, en eene
nieuwe algemeene wet gepasseerd. Waarmee
gedaan is, is ons niet gebleken. Maar onze
gemeenten in Michigan stonden nu eenvoudig
voor de vraag om zich te reincorporeren onder
deze nieuwe Acte of, gelijk vroeger, weer
pogingen aan te wenden te Lansing om voor
onze kerken in dezen Staat een speciale Acte
te verkrijgen.

De BB. Groen, Ten Hoor, Marsilje, Carve-
link en ondergeteekende hebben deze nieuwe
Acte besproken, en het kwam ons voor, dat
wij levende onder deze Acte en ons kerkbegrip
halverwege moesten prijsgeven, en de beginselen
van Gereformeerde kerkrecht niet wel konden
handhaven. Een der leden van deze *informele*
of officieuze commissie heeft op de classen
waartoe hij behoort, hieromtrent gerapporteerd,
en tevens de algemeene lijnen aangewezen voor
eene nieuwe Acte. De vier classen van Michigan,
Grand Rapids, Oost en West, Holland en
Muskegon, hebben met dankbaarheid het reeds
door de com. verrichte werk aanvaard, en deze
com. verder officiële opdracht en instructie
gegeven met deze zaak verder te gaan.

Zoo zijn we dan nog een paar maal saam-
gekomen, hebben de in te dienen „bill” opge-
steld en representatieve Lagers van Holland ver-
zoekt hem in het Huis te Lansing in te dienen.
Mr. Lagers heeft dit welwillend op zich geno-
men, waarvoor wij onzen dank ontvange. De
bill is den 22en Mei van het vorig jaar goed-
gekeurd en daardoor tot een „Act” gemaakt.
In de *Session Laws* van 1901, kan men deze Act
vinden.

De com, zag alzoo haar arbeid met gewenscht
uitslag bekrond. Ten einde de kerkeraden
in de gelegenheid te stellen met de Acte bekend
te zijn en ook het werk van incorporatie te
vergemakkelijken, besloot de com. voor iederen
kerkeraad eenige Acten en blanks voor incorpo-
ratie te laten drukken. Deze zijn ter uitleiding
aan de classen verzonden. Iedere gemeente kan
nu met deze zaak voortgaan.

Wie deze Acte met de voorgaande vergelijkt,
zal overeenkomst en verschil duidelijk zien. Ook
in de *Articles of Association* hebben wij de nood-
dige wijziging en verbetering aangebracht. In
deze artikelen diende nog een vijfde artikel ge-
voegd te worden, uitdrukkelijk, dat de incorpo-
ratie geschiedt voor den tijd van 30 jaar. De
algemeene wetten laten niet toe, dat eene cor-
poratie voor meer dan 30 jaar wordt opgericht.
Dit is natuurlijk wel iets, waar wij als Gerefor-
meerden ons maar zoo zoo in kunnen vinden.
Onze gemeenten bestaan krachtens het recht van
Koning Jeaus en wij leiden ons bestaansrecht
niet af van een Wetgevend Huis te Lansing.
Madison, Albany of waar ook. Maar de kerk
van Christus, zoolang zij op aarde is, moet rege-
ning houden met het natuurlijk tijdelijk leven.
Zij kan zich niet vertoonen op een zuiver gees-
telijke ideale wijze. Het stoffelijke van een wereld,
waarin zij optreedt, kleefst haar aan. Zij heeft ge-
bouwen noodig enz. Toch is de reincorporeren
na verloop van 30 jaar meer een gehoorzaam
aan den vorm dan iets anders. De commissie
toch heeft het klaar gekregen, dat in de laatste
paragraaf van onze nieuwe Acte is opgenomen,
dat bij reincorporatie de gemeente niet als on-
thouden wordt beschouwd, zoodat er op nieuw
kerkeradsleden (trustees) moeten gekozen wor-
den. De tegenwoordige kerkeradsleden blijven
doordienen tot hun tijd om is.”

Uit dit stuk blijkt het, dat onze broeders het
gevaar, dat van de zijde van den staat dreigt,
hebben ingezien, en zooveel in hen was, hebben
afgewend. Immers het feit, dat na 30 jaren de
gemeente niet als onthouden wordt beschouwd,
al moet zij opnieuw als rechtspersoon worden
ingeschreven, is een concessie van groote be-
tekenis.